

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 188.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. avgusta 1889.

Letnik XVII.

Oderanje delavcev.

Pred dvema tednoma smo ožigosali „umazano podjetništvo“ in ožemanje delavskih trpinov s svojevoljnimi kaznimi in globami od strani umazanih podjetnikov. Poznamo tovarnarje — celó pobaronjene — ki so jednakim načinom obogateli. Ali to jim ni še zadostovalo; izmislili so si še drugi grabežljivi način, kako bi oderali uboge delavce. Stvari sami, posebno pa delavcu, vedno koristi, ako opozarjamo našo eksekutivno na taka podla dejanja, katera prepoveduje postava.

Mnogi trgovci zalagajo posebna skladišča ali magacine za živež itd. pri svojih zavodih, kakor vidimo v mnogih krajih tudi na Slovenskem. Delavcem strogo zabičujejo, naj kupujejo ondi svoje potrebščine, drugje niti za novčič ne smejo kupiti; tako se tem potom njemu ali sorodnikom dobiček steka v žep. To je samogoltnost in krivica proti bližnjemu.

Pripeti se večkrat, da je lastnik tacega zavoda soroden veletržcu, tovarnarju ali trgovcu, ki že sam ni ljudem priljubljen, in vsled tega so ljudje razžaljeni in razdraženi, češ, mezdo, katero sem težko zaslužil, morem lahko potrošiti po potrebi in volji, kjer je meni drago, in ni mi treba poslušati nečloveškega in brezvestnega svojega gospodarja.

Tako se torej dogaja, da se zanemarja postava, ki bi imela delavce braniti in se zanje potezati. Brezvestni tovarnar ali trgovec podkupi dotičnega paznika, in ta zatisne oči nad marsičem ter pusti delavca stiskati.

Tudi bi mogli naštetiti mnogo mnogo slučajev, da morajo delavci za krvavo prislužene novce kupovati živež, katerega bi niti vsaka žival ne vživala. Iz slanine lezejo črvi, moka je oprhnela, vino ponarejeno, žganje prava brljavka iz vode, špirta in sladkorja itd. Imamo sicer postavo proti ponarejanju vina, toda smemo reči, da je le na papirji.

Treba je nove postave, ki bode nadzorovala ves človeški živež, obleko, posodo itd.

Ali je čudno, da delavci proklinjajo gospodarja in pa za hrbtom opravljajo, anarhističke liste čitajo, delodajalcem delajo zapreke in škodo, ko vidijo, kako gospodar ž njimi brezvestno ravna, jih prikrajšuje, ne zmeni se za njihove pravice ter jih preganja z globami?

Postava božja in vsakemu človeku vcepljena v srce, ako ni otrpelo vsled nasilstva, nas o tem pouči. Naš list je objavil že marsikak migljaj, vreden uvaževanja, gledé razmer med tovarnarji in delavci. Gotovo bi se mnogo predrugačilo in preosnovalo gledé pravosti in narodne zavesti, ko bi se vestno izpolnjevali ti napotki.

Tovarnarji bi pač ne izgubili, ko bi človeško postopali z delavci. Ljudje pa, videč, da gospodarji ž njimi — kakor jim kaže kupčija — po mogočnosti ravnaajo ž njimi uljudno in vestno, bili bi gotovo zanesljivejši in bolj udani. Kjer je treba sporazumljenja, ondi se mora odjenjati na obeh straneh. Važna reč je tudi, da se med delavci razširja dober katoliški tisek. Dandanes imamo Slovenci mnogo taceh umevno pisanih, poljudnih listov. Ko bi se ti listi širili in marljivo čitali, doživeli bi mirnejše razmere, veselejše čase.

Naše katoliško slovensko ljudstvo se toplo poteza za delavce in njihove koristi; živ dokaz temu je že tritedenski kranjsko-štajerski štrajk. Ta štrajk pa je v prvi vrsti zakrivila židovska uprava. Gospodje z Dunaja so sedeli v Celji, ne da bi se neposredno, naravnost pogajali z delavci. Delavec je najrevnejši živelj v človeški družbi; dolgo trpi in prenaša nadloge. Ko pa omaguje pod bremenom, vspnè se ter brani. Delavci po tovarnah in drugih delovršbenih zavodih naj nam od časa do časa podajejo poročila o svojih dolžnostih in pravicah, željah in opravičenih pritožbah, mi bomo vedno odkrito, nepristransko zagovarjali njihove pravice in jim po svoji moči dajali dobre svete.

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna IV. velika skupščina na Bledu dné 8. avgusta 1889.

(Dalje.)

II. Lep sad utegnejo obroditi mej slovensko mladežo knjige, ki jih je naša družba darovala in razdelila po vseh pokrajinah. Tajništvo je po zapisnikih preračunilo, da je bilo raznih molitvenih, šolskih, podučnih, zabavnih . . . knjig poprečno razdeljenih na Koroškem: čez 2500, na Štajerskem krog 1000, na Primorskem krog 700 in na Kranjskem 600, torej približno 5000 izvodov. Ako temu pridenemo še razna učila in šolske pomočke, smelo trdimo, da je družba i v tem obziru dosegla svoj namen. (Dobro, dobro!)

III. Nadaljni vspeh družbin so pač podpore v noveih, ki jih je vodstvo podelilo raznim občinam za zgradbe šol pod pogojo, da so in bodo učilnice slovenske. O dotičnih svotah obvesti slavno skupščino itak vodstveni tovariš gospod dr. Vošnjak, kar spada v njegovo področje. Tajništvo naj sme le pristaviti: Vodstvo ima voljo vsem ustreči, vse take občine podpreti, — a dajte nam denarjev!

IV. Na Koroškem — utegnil bi kdo pripomniti, niste še ničesar dosegli. A pomislimo! Vsaka reč se ponaturno razvija. Res še nismo privojskovali slovenske šole, po kateri tako vzdihujejo naši bratje; — a mobilizovali smo — čast in hvala posameznim rodoljubom koroškim — narodno armado, ki ne bo mirovala prej, da zmaga slovenska in katoliška šola, — poudarjam, gospóda moja, — „in katoliška“, — kajti ondi, žal, pojemlje verski duh, kjer je slovenska mladež izročena renegatnemu ali celó nemškemu učiteljstvu, ki vidi svojo glavno nalogo v tem, da naši deci ubija nemščino v glavo. V sedanjih ondotnih razmerah pač ne trdim presmelo, če rečem: Zgubijo slovenstvo, zgubijo i verstvo. Renegat zataji čestokrat i svojo vero. — O, da bi merodajni faktorji vendar enkrat spregledali, da ne-

LISTEK.

F. S. Vilhar-jeve skladbe

(III. knjiga).

Vlastita naklada. — Tiskao R. Milie u Ljubljani. — Cena 2 gld. (Konec.)

Torej F. S. Vilharjevih skladb tretja knjiga razpošilja se po širnem slovanskem jugu. Brezdvomno obudila bode povsod blagodejen odmev, kjerkoli jo bodo rabili. To Vam je knjiga vredna, da jo postavite v jugoslovanski „salon“. Po raznovrstnosti tvarine se še posebno odlikuje. Na šestindevetdesetih straneh velike četverke podaje ti moške in mešane zборе, samospve za visoki ali srednji glas s spremljevanjem glasovira, in samostojne kompozicije za glasovir.

Najprvo oglejmo si zборе. Vilhar se rad poprime daljših zborov in te izvede na široko. Tako je uglasbil kantato na čast cesarju, ko je obiskal ob šeststoletnici deželo kranjsko. Ta velikanski zbor je dosegel takrat uspeh, kakoršen zasluži. Nekaj enakega podaje nam umetnik v tretji knjigi svojih skladb. Uglasbil je namreč vso kantato A. Funtka

v spomin Miroslava Vilharja. Izmed vseh zborov zdi se mi za nas Slovence le-ta najimenitnejši. Ne samo, da je vseskozi mojstersko izdelan, navdušen na nekaterih krajih do skrajne meje, — skladatelj vedel mu je dati še s tem posebno zanimivost, da je vanj vplel motive iz znanih melodij svojega očeta. To bode navdušenost, kadar Slovenci začujejo znane glase v tej obliki! Želel bi iskreno, da ga o priliki donesó na oder naši pevcí.

Lep je, ter pomenljivo ujemajoč se z besedami J. Sundačiča veliki zbor „Guslam“. Čvrsta koracnica na besede A. Aškrcja je „Bolgarska davorija“, koje „trio“ se posebno ljubko prilaga mogočnim, pogumnim glasovom uvida in izvoda. Zbor ta bode napravil velikanski efekt, ko ga zapóje velik pevcev broj. Omeniti mi je še ljubeznjive skladbe za moški zbor: „Veni cviete!“ Izvajal bode to glasbeno cvetko tudi kvartet, in mislim, s posebnim vspehom. Pomenljiva skladba je tudi „Spljetu“. Veliki zbor elektrizoval bode ž njo svoje slušatelje, tembolj, ker se zdi, kakor da kliče iz teh glasov hrvatska narodna pesem. Sploh, kakor sem že omenjal, dije iz Vilharjevih zborov neki blagodejni spomin na jugoslovansko narodno pesem, tako, da se ti zdi, kakor da čuješ v krasni obliki improvizirano sedaj to, sedaj ono narodno melodijo. In to nam

je porok, da bodo njegovi možki zbori postali dragocen zaklad v zbirkah pevskih društev.

Izmed mešanih zborov naj omenim „Proletna pjesma“ po besedi J. F. Gundulića. Ta skladba je pisana v živahnem slogu ter pripravna zapustiti dober vtis v poslušalcih.

Preidimo sedaj k skladbam za jeden in dva glasa. Takih nam je posebno treba, če hočemo, da prodere domača pesem tudi v družinah. Koliko je po slovenskih mestih družin, kjer se mnogo igra in póje! Pa če poslušáš, šumi ti na uho većinoma tuje blagó. Temu se mora v okom priti. Deloma je ledino zoral že Miroslav Vilhar, sin je krenil tudi na to pot. Že v prvi knjižici svojih skladb podal nam je „Mornarja“, „Nezakonsko mater“ itd. V tretjem delu omenjam naj dvospv za višji in nižji glas s spremljevanjem glasovira: „Na goró!“ To je bujna kompozicija, polna življenja, polna lepih prehodov. Brezdvojbeno se bode udomačila pri slovenskih pevcih. Omenim naj tudi drugih samospvov: „Oj, vstani, solnce moje!“ (S. Gregorčič) za „Sopran“ ili „Tenor“ pratnjom glasovira. „Pitaš dušo . . .“ (L. Vukelić) za „Mezzo-Sopran“ ili „Bariton“ pratnjom glasovira. „Kada mi zviezdo“ (L. Vukelić) za „Alt“ ili „Bass“ pratnjom glasovira. Vsi ti samospvi imajo primerno in ne težko sprem-

varnost ondotnemu ljudstvu ne preti od slovenstva, pač pa od nemštva!

Naših najstajš podružnic na Koroškem je vmesilo kvas narodni zavesti, katere, upamo, več ne bodo pogasili mrzli eurki nasprotni sile. Če opazujemo ondotne kmete, v katerih še veje pravi verski duh, prirojena poštenost slovenska, kako so neustraseni junaki v borbi za slovensko šolo, moramo jim izreči svoje občudovanje in globoko spoštovanje. Ker so njihove zahteve in prošnje utemeljene v božjih in človeških pravicah, pa tudi v naših državnih zakonih, morale se bodo prej ali slej uslišati; škoda je za nas, ker se zgublja čas — in zgublja ter odtuje naša slovenska deca. (Odobranje.)

V. A še jeden vspeh smemo zabeležiti. Obče priznana je potreba primernega berila za slovensko mladež. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo takih spisov, a iz raznih vzrokov — osobito denarnih — so zaostala enaka podjetja. Sosebno spečavanje je imelo zmer svoje težkoče. Družba sv. Cirila in Metoda je neko sredotočje, krog katerega se zdaj še, hvala Bogu, zbira duhovska in svetna inteligencija, rodoljubno ženstvo in zavedno kmetstvo, torej zelo pripravna izvesti gornji namen. Zato je njeno vodstvo sklenilo izdati „Knjižnico sv. Cirila in Metoda“. Povodom štiridesetletnice cesarjeve je prišel I. zvezek na svetlo, opisujoč bitje in življenje milega nam vladarja. II. zvezek pa seznaja mladino s pračetom naše cesarske rodovine, z Rudolfom Habsburškim. III. zvezek jej kaže prepoveditelja slovenskega šolstva, Valentina Vodnika. Kritika v naših listih se je izrekla pohvalno, da, celo laskavo. Prvima snopičema veljavo povzdigne še to, da so ji na spoštljivo vodstveno prošnjo vis. c. kr. deželni šolski sveti na Kranjskem in Primorskem priporočili vsem podrejenim oblastvom v nakup in razširjanje mej mladež; od vis. deželnih šolskih svetov na Štajerskem in Koroškem pa še ni odgovorov. (Klici: In jih tudi ne bo.) — Izpeljivo pa je to podjetje, če pomislimo na svojih čez osemdeset podružnic. Ako vsaka razproda samo pol stotine izvodov, spravimo v slovenski svet vsakega spisa čez 4000 izvodov. Zato se usojamo častitim skupščinarjem to zadevo prav toplo priporočiti. V kratkem vodstvo razpošlje dotično okrožnico vsem podružničnim načelnikom. Ako se nam to obnese, razširimo knjižici delokrog za razne pedagoške spise po vzgledu „Hrvatskega pedagoškega zbora“. (Dobro!)

5. Vodstvo ne sme molčati o napadu dunajskega dnevnika „Neue Freie Presse“ na našo družbo. Dne 23. januarja t. l. je objavila izviren dopis iz Gradca, v katerem je podtikala naši družbi, da je v zvezi s korifeji „slavjanskega dobrotvoriteljnega občestva“ v Peterburgu, da prejema od njega novčane podpore, zloglasnih „rubljev“, da vodi propagando za slovansko liturgijo itd. — Kakor je bila napala „Ustredni Matice školske“ ter se je spekla, ker je morala preklicati laž, — tako jo je staknila i pri naši družbi; vodstveni popravek, da so vse njene trditve neresnične, je objavila dne 19. februarja t. l. Na poziv, naj pové dokaze za svoje pisarenje, naj naznani, kje so rublji . . . je še do danes odgovora

ljevanje za glasovir, melodije, deloma živo-vesele, deloma žalno-tožne, harmonirajo z besedami pesmij.

Razven omenjenih glasbeno-pevskih komadov pa najdeš v knjigi i strogih kompozicij za glasovir. Tudi teh se je lotil z dobrim uspehom naš Vilhar. „Poloneza“, „Scherzo“, „Gavotta“ in dvojni „Kolo“ te z zanimanjem zasvirajo v prijetne čute, kakoršne je položil skladatelj v te svoje glasbotvore. Ni mi naloga, opisovati in razkladati, kolikega pomena in kakošna je sestava te vrste muzikalnih del, — glasbeno naobraženi itak to umejo, — le to bi rad opomnil, da je jako srečna misel, pri prostemu jugoslovanskemu „Kolu“ dati praznično obleko. To bode vedno ponos vsakemu zavednemu Jugoslovenu, ako vidi, da mimo Rubinsteinovih, Raffovih in Chopinovih polonez in valčkov si je tudi hrvatsko „Kolo“ ugradilo pot v „salon“. In tako je prav. Kakor narodna pesem, tako naj slovi po svetu tudi „Kolo“.

Z veseljem — če smem poprijeti še enkrat začetno misel — pregledaval sem tretjo knjigo F. S. Vilharjevih skladb. V nobeni jugoslovanski obitelji — sem si mislil — bi je ne smeli pogrešati. In upajmo, da strah, ki navadno spremlja naše slovenske kompozicije, strah namreč, da bode knjiga prašila se v omari, ostane prazen. Sazite po njej,

dolžna. Misli si menda: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. (Tako je!) Naše lojalnosti si ne damo črniti od nikogar. (Res je!) Mi smo in ostanemo poštteni Sloveni in vsigdar zvesti Avstriji, kar je izrazil naš pesnik z znanim rekom: „Hrast se omaje in hrib — zvestoba Slovincu ne gane.“ (Splošno pritrjevanje.)

6. Nehvaležno bi bilo molčati danes o tistih rodoljubih, ki so uzorno pospeševali naše društveno svrhe, a jih je v teku leta pokosila nemila smrt. Ob sinji Adriji je preminol uzorni Sloven, stolni kanonik Mihael Debeljak, ki nam je še v tako blagem spominu od druge skupščine v Trstu, poseben prijatelj ondotnemu našemu zabavišču. Istemu otroškemu vrtenu pobrala je neizprosna smrt njegovega vrlega nadzornika Lovra Žvaba, ki je v Dutovljah sklenil svoje življenje. Za probujo našega naroda ob obalah jadranskih je bil neumorno delaven. Krška podružnica obžaluje zgubo svojega tajnika Ivana Jazbeca, uradnika v pok.; nakeljska (na Gorenjskem) svojega prvomestnika Antona Zarnika, zlatomašnika; tukajšnja blejska svojega podpredsednika, Štefana Gnjezdo, župnika v bližnji Bohinjski Beli, ki je umrl in počiva daleč od domovine v Karlovih Varih; škofjeloška svojega tajnika, Blaža Sokliča, ondotnega mestnega župnika. V Varaždinu je zatisnil oči profesor Jernej Francej, kateri je iskreno ljubil svoj rod slovenski, ki je nedavno daroval naši družbi akcijo v vrednosti 60 gl., ljubil bratski narod hrvatski, mej katerim je deloval. Tem in vsem drugim — članom naše družbe blag spomin in plačilo nebeško! (Skupščinarji se vzdignejo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Notranje dežele.

Državni poslanec J. baron *Giovanelli* je dne 16. t. m. po noči 74 let star umrl. Pokojnik je bil odličan zastopnik državnozbornice desnice. On je bil tisti poslanec, ki je zapustil dvorano, ko je zakričal neki liberalni poslanec: „Vaša domovina je Rim, vaš cesar papež!“ — ter s tem pokazal, da je ravno mož, ki odkritosrečno ljubi cerkvenega glavarja, ob enem tudi do skrajne občutljivosti lojalni in rodoljubljen. *Giovanelli* je bil izvoljen na podlagi kompromisa, sklenjenega leta 1885 med nemškimi konservativci in italijanskimi narodnjaki. Naslednik *Giovanellijev* bo tedaj zopet konservativen Nemec, ker kompromis še vedno obstoji.

Koncem septembra bo šel z Dunaja nov *romarski vlak v Rim*. Kdor hoče kaj o tem natančneje zvedeti, obrne naj se naravnost do pisarne katoliških društev na Dunaji, I., Annagasse Nr. 9.

Vnanje države.

Nadzorovanje Vatikana s strani italijanskega redarstva sedaj priznavajo tudi liberalni listi. Tako piše „Corriere della Sera“: „*Papež* se je naveličal male palače v vatikanskih vrtovih ter ne zahaja več tje. To se razno tolmači; najverjetnejši vzrok za to je prevelika vročina, kajti palača leži nizko in ni hladna. Mnogi pravijo, da papež ne gré več tje, ker je predrznost redarstvenih uradnikov prevelika, ker krog Vatikana stikajo, posebno blizu cerkve sv. Marte, kjer leži tudi napominana palača. Vohunstvo presega vsako mejo pameti. Pregledujejo

se vozovi, ki prihajajo iz Vatikana, in zadnji teden so celo odprli vrata v vozu, v katerem se je peljal kardinal Mertel; slednji se je zaradi tega pri svetem Očetu pritožil. Dalje so eden voz ustavili, eden voz pa prevrnili. Kvestura opravičuje to postopanje s tem, da se godi vse to v varstvo papežev, ob enem pa hoče vlada preprečiti, da se ne bo iz Vatikana odstranile umetnine. Srečen, kdor more to umeti. Sedaj je nadzorovanje slabše; ona dva voza, ki sta stala redarstvenemu nadzorniku na razpolaganje, sta zginila, pa tudi število redarjev se je zmanjšalo.“ K temu dostavlja „Osservatore Romano“: „Ko bi se hotel poročevalec lista „Corriere della Sera“ potruditi okoli Vatikana, videl bi z lastnimi očmi, da je vohunstvo ostalo isto, da se število redarjev ni zmanjšalo in da se kaže isto takó danes kakor poprej nesramnost vohunov.“

Srbska vlada je naročila svojemu poslaniku v Peterburgu, naj dela pri kraljici-materi Nataliji na to, da bi vsaj za sedaj še ne prišla v Beograd: Natalija je odklonila Simičevo prošnjo ter mu naznanila, da bo odpotovala iz Jalte dne 22. t. m. Belgrajski vladni krogi so za ta slučaj sklenili, da ne bodo delali kraljici sitnosti, da jo bodo sprejeli z vsemi častmi, ki ji pristujejo kot kraljici-materi, a da bodo ob enem strogo varovali pravice kralja Milana.

Ruski vojni minister general Vanovski, ki se je zadnji čas v Franciji mudil na odpustu, se bo v kratkem povrnil v Peterburg. Takoj potem pa bo odpotoval v Sveaborg, kjer ga bo sprejel car v avdienci. — „Journal de St. Pétersbourg“ meni, da je Boulanger pravno mrtev za Francijo, toda pravi, da se je treba, ali ne bo boulangizem v politično-socialnem oziru preživel Boulangerja. List se boji, da se bodo zopet republikanci začeli pričakati, čeprav imajo sedaj najlepšo priliko, da pokažejo svojo modrost in disciplino. Drugi ruski listi dvojijo, da je Boulanger že popolnoma izigral svojo vlogo. „Novoje Vremja“ pravi, da bo Francija še le pri prihodnjih splošnih volitvah končno veljavno izrekla svojo sodbo o Boulangerju.

V *Nemčiji* in posebno v berlinskih krogih vzbuja veliko pozornost članek lista „Post“, ki se obrača zoper dunajski „Fremdenblatt“. Slednji je pisal: „Evropski narodi, ki želé in si obetajo ohranitev svetovnega miru, smejo zaupati vladarjem, ki sta v ta namen posvetila strašno moč svojih armad.“ „Post“ graja tako pisavo ter se nikakor ne vjema z nazori, da mora orožje jamčiti za mir. „Ko bi moralo orožje zabranjevati grozno vojsko, potem jo že imamo.“ S pretenjem pravi „Post“, se ne bo nikdar mogel ohraniti mir, potem pa nadaljuje: „Vojskina sreča je vedno dvojljiva, ravno takó pa ni velikih razlik gledé moči onih velesil, ki bi si dandanes nasproti stale!“ — Da se obrača ta berlinski list ravno zoper dunajski „Fremdenblatt“, ima svoj vzrok najbrže v prihodnjem obisku ruskega carja, saj je znano, da je ena glavnih potez v nemški politiki, pridobiti naklonjenost Rusije trodržavni zvezi, če je pa to nemogoče, pa vsaj, kolikor moči, preprečiti nadaljno približevanje Francije k Rusiji.

V seji *francoskega* ministerskega sveta dne 16. t. m. je naznanil minister Freycinet, da bo prihodnji torek совету predlagal one naredbe, ki naj se izdajo zoper častnike in uradnike, očrunjene zaradi boulangistiškega mišljenja. — Boulanger, Dillon in Rochefort so izdali manifest, v katerem imenujejo razsodbo državnega sodišča vspeh mej zbornico in senatom sklenjene pogodbe; slednji podlaga je obljuba zbornice, da ne bo zahtevala razpustitve senatove. „Ta izid zoper nas storjenih nezaslišanih krivic“, pravi manifest, „je poraz splošnje volilne

glasbeno-nadarjeni krogi in doni naj jugoslovanska pesem širom domovine od Adrije do Črnogore in dalje!

K.

Pisma z Dobrne.

Dne 5. avgusta.

Zadržan vsled prihoda našega prijatelja Alberta včeraj nisem mogel dovršiti pisma. Trdi, da je prišel iskat zdravja, a vnanost njegova priča o svežem duševnem in telesnem zdravju; mogoče, da potrebuje počitka. Njegova odločba za Dobrno ni slaba, ker je Dobrno med lepšimi in najpriprostejšimi kopališči, kamor ne sega v veliki meri lažiformalnost in se ji lahko izogneš, ker tu vsakdo more živeti po svoji volji. Kopališče je oddaljeno od Celja poldrugo uro ter leži 357 metrov nad morjem v romantični krasni Savinjski dolini, ki je obkrožena šumovitimi bregovi s severne, zapadne in iztočne strani ter odprta le proti jugu; zato tu ne čutiš hudih neviht in vetrov. Temperatura je navzlic visočini lege blaga.

Skoro sem se spustil v opisovanje kopališča, a Tebi je znano, da mi je opisovanje najnadležnejša stvar, toda ustreči sem hotel Tvoji izrečni želji. Ko

je človek v kopališču, poln je egoizma; vsakdo dela s proračunom in kar mu je všeč, ker hoče vsak trenutek porabiti na korist svojemu zdravju.

Ker Albert vé, da sem novinec v kopališču, prišel je po mene, da ž njim izidem. Odsla sva v glavno zgradbo, zdravilišče, da si ogledava za zabavo okrašene prostore. Zdravišče (Cursalon) je velika dvorana, kjer se navadno zbirajo, zabavajo, razgovarjajo in svirajo. Iz zdravilišča sva šla v čitalnico, tako zvani „Lesesalon“. Tu sva našla veliko število nemških in madjarskih listov, a nobenega slovenskega. Neprijetno me je dirnilo, da v slovenskem kraju, naj je uprava katerakoli, nimajo toliko obzirnosti nasproti Slovanom, v prvi vrsti proti Slovencem, ker v slovenskem kraju leži dražestno kopališče. Tu najdeš liste to- in onostranlitaške in pruske. Ali ne bi mogli imeti tudi francoskih, če že morajo imeti tuje? Tudi zagrebška „Agr. Ztg.“ leži tu ponosno. Videl bi raje „Narodne Novine“, ki so izvzemši politiko v ostalem vsekakor zanimivejše. Nezadovoljna sva šla iz „čitalnice“.

Prijatelj me je pozval, naj si grem kaj izbrat v prodajalnico v spomin na Dobrno. Približala sva se raznim razvrščenim predmetom ter zapazila, da je na vsakem nemški napis: „Andenken an Neuhaus“. Vprašal sem trgovca, zakaj nima sloven-

pravice, toda samovoljnost, obrekovanja in zlodejstva se bližajo svojemu koncu. Vzlic tem temnim državnim naklepom se trdno zanašamo na svoje volilce." — Minister notranjih zadev, Constans, je prepovedal razpečevanje in nabijanje tiskovin, katere so izdali trije obsojenci državnega sodišča.

V angleški spodnji zbornici je naznanil predsednik, da bo po zborniških običajih vlada umaknila postavo o desetnini ter vložila novo. Prvi lord zaklada, Smith, je potem umaknil zakon, toda ob enem se izjavil, da ne bo predložil novega načrta, ako ne bo vladi nasprotna stranka pritrdila, da se takoj prične razprava o tem predmetu.

Iradé turškega sultana imenuje dosedanega poslanika v Cetinjah, Hussnija pašo, za veleposlanika v Peterburgu, vojaškega pribočnika na Dunaji, Teflika beja, pa za poslanika v Cetinjah. — Novi generalni gubernator Šakir paša je zapretil mohamedanskim Krečanom, ki so zopet začeli sovražno postopati zoper inozemce in celo konzule, da bo zoper nje začel najstrožje uporabljovati vojno postavo. Civilne gubernatorje je nadomestil z vojaškimi. Okolico kanajsko so po precejšnjih praskah zasedli turški vojaki. Svētніка kretske uprave Christodulakisa so zaprli.

Iz Masave poroča „Agenzia Stefani“: Utrdbe mesta Asmare so že skoraj gotove. Ras Alula je skušal nekaj od Italije plačanih glavarjev pridobiti na svojo stran, toda brez uspeha.

Izvirni dopisi.

Iz Št. Lovrenca, 12. avgusta. Ker že dolgo ni bilo iz Št. Lovrenca dopisa, zdi se mi potrebno, da čitatelji „Slovenca“ zvedo, kaj še počnemo in kako je z nami v Št. Lovrencu.

Bil je dne 10. t. m. na dan sv. Lovrencija izvanredno velik somenj. Samo goveje živine prignali so iz raznih krajev do 2000 glav. Prav veliko bilo je tudi drobnice. Kupčija za pitane vole je bila precejšnja, za drugo srednjo. Splošnje, somenj je bil velik za vse kupčije.

Ljudstvo vedlo se je vzgledno ter orožniki niso imeli nikakega posla z ljudmi. Dan potem 11. t. m. je bil pri nas cerkveni shod ali po domače „žegnanje.“ Zopet je bilo ljudi ogromno število.

Zjutraj so šli otroci k prvemu sv. obhajilu. Ne da se popisati, kako ganljivo je to bilo za stariše in sploh odrasle ljudi. Častiti naš gospod župnik A. Hočevnar so otroke nalašč za ta dan pripravili, da bi si otroci bolje zapomnili dan prvega svetega obhajila. Vsi so bili lepó ozaljšani, dečki s šopki in deklice z lepimi vencami na glavi. Pred obhajilom nagovorili so jih č. g. župnik ter podučili še enkrat o tem prevzvišenem dnevu in to tako lepo in ganljivo, da so stariši otrok, pa tudi drugi se od ganljivosti in resne besede božje kar jokali. Po maši povabili so otročiče v farovž, kjer so dobili primeren zajutrek v spomin domačega praznika. Tudi so ta dan na prošnjo č. gosp. prišli k nam č. g. dr. J. Marinko ter so imeli ob desetih slovesno sv. mašo z jedrnatim govorom.

Tudi ta dan je bil vzgleden glede ljudstva, ker ni bilo najmanjše nerednosti, brez pretepa in poboja. Vse krčme bile so prenapolnjene, pa ljudje so se mirno in pošteno obnašali, kar naj bo tudi drugim v posnemo.

skih napisov. Odgovoril mi je: „Das geht hier nicht.“

Mejtem se je približala množica seljakov, ki navadno dohajajo iz bližnjih sel na Dobrno. Ko jih je trgovec zapazil, klical jih je v spakedrani slovenščini: „Le pejte son mož, dobre žajfe za lice brusit!“ Misli sem si: Sedaj mu je slovenščina dobra! Potegnil sem prijatelja na stran, da ne poslušava dalje prodajalca.

Ko se sprehajava po drevoredu, približa se nama eleganten gospod. Albert mi reče: To je oni, ki je pel na koncertu. Predsinočnjim je bil namreč koncert, pri katerem so sodelovali tukajšnji gostje. Med temi je ta prav dobro pel nekaj nemških pesni. Misli sem, da so to tuji umetniki. Isti večer sem sedel pred gostilno, kjer sem nehoté vse dobro slišal, akoravno so mi po glavi zveneli drugi glasovi.

Ko se nama približa, ne čakam na midsobojno etiketno predstavo, temveč ga vprašam, v kateri gostilni in s katerim društvom na Dunaji navadno popeva. Albertovi bistroumnosti se imam zahvaliti, da me je rešil iz zadrege, rekoč hitro: „Gospod nadzornik, slišite li poklon mojega prijatelja? Kakor je do neke mere pesimista, tako je tudi velik žalivec.“ Po tem prizoru sva odšla k večerji.

Albertu se je mudilo, ker je zvečer bila godba

Naj še povem, da je bil tudi pri nas 24. julija hud naliv ter je Temenica tako narasla, da že več let ne tako. Vse je bilo po dolini preplavljeno. Škoda na travnikih je velika. Ob volitvenem času bilo je pri nas vse mirno, ker držali smo se discipline centralnega odbora.

Bilo je ob svojem času povedano v „Slovencu“ o nevarni bolezni našega učitelja. Naj bode danes objavljeno, da se je zdravje zboljšalo in upati je, da bo mogel prihodnje šolsko leto že podučevati v šoli.

Lepa hvala pa naj bo očitno izražena č. gosp. župniku, ker so otroke sami podučevali, kolikor so njim okoliščine pripustile, mej boleznijo učitelja.

Iz Velikih Lašč, 14. avgusta. Dne 13. t. m. bil je naši šolski mladini prav vesel in prijeten dan. Praznoval se je slovesno sklep šolskega leta. Zjutraj ob 8. uri vdeležila se je šolska mladina, na čelu s prelepo zastavo svojo, sv. maše, katero je daroval tukajšnji katehet in kapelan č. g. Iv. Dobnikar. Pri sv. maši peli so otroci. Po končanem sv. opravilu zadonela je cesarska pesem, med katero so odmevali streli topičev. V šoli bilo je pripravljenih mnogo daril pridnim otrokom. Lepo zbirko daril oskrbel je dobrohotno predsednik „Narodne šole“ blag. gosp. Srečko Stegnar. Darove za to nabral je in sam tudi daroval naš predsednik krajnega šolskega sveta g. Dan. Šufaj. K temu je pripomogel v. č. g. župnik L. Gerjol ter podaril 20 podob sv. Očeta papeža Leona XIII. in več drugih podob. Po primernem nagovoru, ki se je končal s cesarsko pesnijo, razdelila je bogato zbirko daril blag. gospa Šufaj-eva najprijadnejšim otrokom. Navzoča bila sta tudi blag. gospa Šetina iz Ljubljane in blag. gosp. Gavidija, nadgozdar graščine čošperske iz Ponikve. Zadnji podaril je prvemu vsakega razreda po en srebrnjak. Ko se je k sklepu zapela pesmica: „Mladi vojaci“ in so se razdelila šolska naznanila, razšla se je šolska mladina vesela domov. Podpisani se v imenu šolske dece prijazno zahvaljuje vsem blagim dariteljem in šolskim prijateljem, ki so blagovoljno pripomogli k prelepi izvršitvi šolskega sklepa, ter jim zakliče: Bog živi!

Josip Pavčič,
voditelj šole.

Dnevne novice.

(Cesarjev rojstveni dan) slovesno praznujejo po vsem širnem cesarstvu. Vsi narodi ta dan izkazujejo udanost in ljubezen do svojega cesarja in kralja. V soboto večer je bil mirozov, včeraj zjutraj budnica. Ob 8. uri je bila v Lattermannovem drevoredu vojaška sv. maša z zahvalno pesmijo, katere se je vdeležila vsa tukajšnja posadka, na čelu ji F. M. L. vitez Keil. Ob 10. uri je ekscelencija gospod knezoškof daroval v stolni cerkvi slovesno sv. mašo. Navzoči so bili deželni predsednik baron Winkler s svetovalci in uradniki deželne vlade, finančni prokurator dr. Račič z uradniki finančne prokuratorne, uradniki finančnega ravnateljstva, okr. glavarstva, pošte itd., predsednik dež. sodišča Kočevar in dr. pravdnik Pajk z uradniki deželnega sodišča, deželni glavar dr. Poklukar z deželnimi odborniki, župan Grasselli z mnogimi mestnimi

v zdravišču. Ko je odvečerjal, šel je k zabavi. Obljubil sem mu, da i jaz pridem pozneje za trenotek. Ko sem prišel, odprl vrata dvorane, zagledal sem najprvo svojega Alberta, obdanega od lepega venea dam. Ko me je opazil, poklical me je, a jaz sem pobegnil skozi odprta vrata. Glasovi godbe so me zopet zvabili v dvorano, ko se je ravno pričela kadrlja. Ostal sem ter opazoval.

Albert je vsako takozvano „figuro“ plesal z drugo damo. Na licu si mu mogel čitati nenavadno veselje; ni igral kakor drugi ljudje, temveč je poskakoval, kakor bi lebdil; bil je bolj v zraku, nego na zemlji. Misli sem si človeka v največjem veselji. Po plesu je prihitel k meni, da bi me predstavil svojim krogom; a spomnil sem ga blamaže, katero je danes doživel. Videč, da nočem v družbo, vrnil se je, a jaz šel sem mirne duše leč.

S tem končam danes, in ko bi me nemirnež Albert ne motil, še bi Ti pisal. Kliče me zopet, da grem danes zvečer na neki koncert, kjer je novič vstopnine. No, ne misli, da je Tvoj prijatelj ob pamet in se toliko premenil, da bi vsak dan iskal zabave.

Pozdravlja Te

Martin.

odborniki, predsednik trgovski in obrtniški zbornici V. Petričič itd.

(Umrl) je po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v soboto popoldne umrovljeni č. kr. predsednik deželnega sodišča g. Anton Gertscher v 72. letu svoje starosti. Pogreb je bil danes popoldne ob 5. uri. N. v m. p.!

(Javen shod.) Goriški državni in deželni poslanec gosp. dr. vitez Tonkli vabi volilce okraja ajdovskega in bližnjih občin goriškega, komenskega in sežanskega okraja na shod v Rifenberg dne 25. t. m. ob 1/4. uri popoldne v dvorano g. veleposestnika Janeza Lična, kjer bo poročal o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru.

(G. vitez dr. Tonkli) je izročil 500 gl. za otroški vrt in deklisko šolo v Gorici blagajniku političnega društva „Sloge“.

(Novo prvostolno cerkev) v Sarajevu posvetili bodo dne 14. septembra t. l. in naslednji dan, 15. septembra, prenesli bodo v slovesnem obhodu presveti Zakrament iz sedanje katoliške cerkvice v novo veličastno gotsko stolico. Izvršil bode sv. obred prevzvišeni gosp. apostolski nuncij na Dunaji Alojzij Galimberti v prisotnosti vseh škofov Bosne in Hercegovine, pa mnogo drugih cerkvenih dostojanstvenikov naše monarhije. K slovesnemu posvečevanju bodo prišli tudi vsi gg. dekanje iz vrhbosenske nadškofije.

(Petdesetletnico) svoje umetnosti obhajajo danes fotografi, kajti 19. avgusta 1839 je bilo, ko je Daguerre pariški akademiji predložil prve dotične sadove svojega večletnega poskušanja in truda.

(Strela je ubila,) kakor se nam iz Trebnjega poroča, dne 14. t. m. Marijo Perovšek, 13 let staro deklico v Mališevenci pri Trebnjem. Šla je ravno od doma čez travnik ter nesla v roki dežnik, v kateri je udarilo. Deklica je bila takoj mrtva, dežnikova palica na obeh koncih razbita in platno raztrgano. Deklici se niso poznala posebna znamenja, le na licu je imela višnjeve lise, nekoliko osmojene lase, robec na glavi raztrgan in podplati na obuvalu so bili odtrgani. Letos je v tej okolici že enaintrideseta nesreča po streli. Pred tedni je strela udarila v kozolec, ki je deloma pogorel; isti dan je treščilo v Trgu v hišo, ki je tudi pogorela.

(Iz Blagovice), 18. avgusta: Ravno sedaj sta se peljala dva kolesarja skozi vas. Eden izmed nju je v sredi vasi z revolverjem obstrelil psa, ki je lajal. Prav blizu na cesti je bilo več otrok in drugih ljudi; hiša je s slamo krita, torej nevarnost na vse strani. Prašam, ali imajo kolesarji že tako pravico, da smejo streljati na veliki cesti med hišami? Dotičnega gospoda bomo naznanili sodišču.

(Pariško razstavo) so obiskali že mnogi Slovenci, osobito trgovci. Minolo soboto se je odpeljal iz Ljubljane g. Oroslov Dolenc, iz Gorice gosp. dr. A. Lisjak.

(Odlikovanje.) Ravnatelj državne gimnazije v Gorici Teodor Pantke je bil povodom svojega umirovljenja odlikovan z viteškim križcem Fran-Josipovega reda.

(V Trbovljah) je šlo v soboto na delo 895 delavcev, v Hrastniku 141.

(Pri občinski volitvi) Podkrajem nad Vipavo je bil izvoljen županom Janez Sajovec, obč. svetovalec pa Josip Bajec in Jurij Koren.

(„Slovenski jez“) v Brdih bo imel svoj redni občni zbor dne 25. avgusta ob 4. uri popoldne v Biljani.

(Letina.) S kranjsko-štajerske meje se nam poroča: Po mnogih deževnih dneh je vendar zopet solnce posijalo in ogreva poljske pridelke. Nadejamo se jeseni boljše žetve, kakor je bila strnena, kajti zimska setev se je slabo obnesla. Krompir je večji del gnil, sadja ne bo nič, le malo orehov. Lan je pozebel; seme se lahko prodá, ker kupci želó poprašujejo po njem. Za lan naš kmet v sedanjem času denar najprej in najložje dobi. — Na Veliki Ravni je vol ob ajdovi setvi tako silno sunil kleščarja, da je čez tri dni umrl.

(Toča na Goriskem.) Dne 9. t. m. popoldne je toča naredila veliko škodo na Goriskem. V občini Standrežu, v Zavodnjah, v Merni, v Biljah, v Vrtojbi, Šentpetru in drugod cenijo škodo na 60.000 gl.

Raznoterosti.

— Visoka starost. V vasi Rediva, okraj Isker v Bolgariji, živi mož imenom Kristov, ki je star 130 let. Sin njegov šteje 80, vnuk 50, pravnuk

varnost ondotnemu ljudstvu ne preti od slovenstva, pač pa od nemštva!

Naših najstarejših podružnic na Koroškem je vmešilo kvas narodni zavesti, katere, upamo, več ne bodo pogasili mrzli curki nasprotne sile. Če opazujemo ondotne kmete, v katerih še veje pravi verski duh, prirojena poštenost slovenska, kako so neustraseni junaki v borbi za slovensko šolo, moramo jim izreči svoje občudovanje in globoko spoštovanje. Ker so njihove zahteve in prošnje utemeljene v božjih in človeških pravicah, pa tudi v naših državnih zakonih, morale se bodo prej ali slej uslišati; škoda je za nas, ker se zgublja čas — in zgublja ter odtuje naša slovenska deca. (Odobranje.)

V. A še jeden vspeh smemo zabeležiti. Obče priznana je potreba primernega berila za slovensko mladež. Večkrat se je že poskušalo dajati na svetlo takih spisov, a iz raznih vzrokov — osobito denarnih — so zaostala enaka podjetja. Sosebno spečavanje je imelo zmer svoje težkoče. Družba sv. Cirila in Metoda je neko sredotočje, krog katerega se zdaj še, hvala Bogu, zbira duhovska in svetna inteligencija, rodoljubno ženstvo in zavedno kmetstvo, torej zelo pripravna izvesti gornji namen. Zato je njeno vodstvo sklenilo izdati „Knjižnico sv. Cirila in Metoda“. Povodom štiridesetletnice cesarjeve je prišel I. zvezek na svetlo, opisujoč bitje in življenje milega nam vladarja. II. zvezek pa seznaja mladino s praočetom naše cesarske rodovine, z Rudolfom Habsburškim. III. zvezek jej kaže prepoveditelja slovenskega šolstva, Valentina Vodnika. Kritika v naših listih se je izrekla pohvalno, da, celo laskavo. Prvima snopičema veljavo povzdigne še to, da so ji na spoštljivo vodstveno prošnjo vis. c. kr. deželni šolski sveti na Kranjskem in Primorskem priporočili vsem podrejenim oblastvom v nakup in razširjanje mej mladež; od vis. deželnih šolskih svetov na Štajerskem in Koroškem pa še ni odgovorov. (Klici: In jih tudi ne bo.) — Izpeljivo pa je to podjetje, če pomislimo na svojih čez osemdeset podružnic. Ako vsaka razproda samo pol stotine izvodov, spravimo v slovenski svet vsakega spisa čez 4000 izvodov. Zato se usojamo častitim skupščinarjem to zadevo prav toplo priporočiti. V kratkem vodstvo razpošlje dotično okrožnico vsem podružničnim načelnikom. Ako se nam to obnese, razširimo knjižici delokrog za razne pedagoške spise po vzgledu „Hrvatskega pedagoškega zbora“. (Dobro!)

5. Vodstvo ne sme molčati o napadu dunajskega dnevnika „Neue Freie Presse“ na našo družbo. Dne 23. januarja t. l. je objavila izviren dopis iz Grada, v katerem je podtikala naši družbi, da je v zvezi s korifeji „slavjanskega dobrotvoritelnega občestva“ v Peterburgu, da prejema od njega novčane podpore, zloglasnih „rubljev“, da vodi propagando za slovansko liturgijo itd. — Kakor je bila napala „Ustredni Matice školsko“ ter se je spekla, ker je morala preklicati laž, — tako jo je staknila i pri naši družbi; vodstveni popravek, da so vse njene trditve neresnične, je objavila dne 19. februarja t. l. Na poziv, naj pové dokaze za svoje pisarenje, naj naznani, kje so rublji . . . je še do danes odgovora

dolžna. Misli si menda: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. (Tako je!) Naše lojalnosti si ne damo črniti od nikogar. (Res je!) Mi smo in ostanemo poštenu Sloveni in vsigdar zvesti Avstriji, kar je izrazil naš pesnik z znanim rekom: „Hrast se omaje in hrib — zvestoba Slovincu ne gane.“ (Splošno pritrjevanje.)

6. Nehvaležno bi bilo molčati danes o tistih rodoljubih, ki so uzorno pospeševali naše društveno svrhe, a jih je v teku leta pokosila nemila smrt. Ob sinji Adriji je preminol uzorni Sloven, stolni kanonik Mihael Debeljak, ki nam je še v tako blagem spominu od druge skupščine v Trstu, poseben prijatelj ondotnemu našemu zabavišču. Istemu otroškemu vrtenu pobrala je neizprosna smrt njegovega vrlega nadzornika Lovra Žvaba, ki je v Dutovljah sklenil svoje življenje. Za probujo našega naroda ob obalah jadranskih je bil neumorno delaven. Krška podružnica obžaluje zgubo svojega tajnika Ivana Jazbeca, uradnika v pok.; nakeljska (na Gorenjskem) svojega prvomestnika Antona Zarnika, zlatomašnika; tukajšnja blejska svojega podpredsednika, Štefana Gnjezd, župnika v bližnji Bohinjski Beli, ki je umrl in počiva daleč od domovine v Karlovih Varih; škofjeloška svojega tajnika, Blaža Sokliča, ondotnega mestnega župnika. V Varaždinu je zatisnil oči profesor Jernej Francelj, kateri je iskreno ljubil svoj rod slovenski, ki je nedavno daroval naši družbi akcijo v vrednosti 60 gl., ljubil bratski narod hrvatski, mej katerim je deloval. Tem in vsem drugim članom naše družbe blag spomin in plačilo nebeško! (Skupščinarji se vzdignejo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. avgusta.

Notranje dežele.

Državni poslanec J. baron *Giovanelli* je dne 16. t. m. po noči 74 let star umrl. Pokojnik je bil odličen zastopnik državnozbornice desnice. On je bil tisti poslanec, ki je zapustil dvorano, ko je zakričal neki liberalni poslanec: „Vaša domovina je Rim, vaš cesar papež!“ — ter s tem pokazal, da je ravno mož, ki odkritosrečno ljubi cerkvenega glavarja, ob enem tudi do skrajne občutljivosti lojalni in rodoljubljen. *Giovanelli* je bil izvoljen na podlagi kompromisa, sklenjenega leta 1885 med nemškimi konservativci in italijanskimi narodnjaki. Naslednik *Giovanellijev* bo tedaj zopet konservativen Nemeč, ker kompromis še vedno obstoji.

Koncem septembra bo šel z Dunaja nov *romarski vlak v Rim*. Kdor hoče kaj o tem natančneje zvedeti, obrne naj se naravnost do pisarne katoliških društev na Dunaji, I., Annagasse Nr. 9.

Vnanje države.

Nadzorovanje Vatikana s strani italijanskega redarstva sedaj priznavajo tudi liberalni listi. Tako piše „Corriere della Sera“: „*Papež* se je naveličal male palače v vatikanskih vrtovih ter ne zahaja več tje. To se razno tolmači; najverjetnejši vzrok za to je prevelika vročina, kajti palača leži nizko in ni hladna. Mnogi pravijo, da papež ne gré več tje, ker je predrznost redarstvenih uradnikov prevelika, ker krog Vatikana stikajo, posebno blizu cerkve sv. Marte, kjer leži tudi napominana palača. Vohunstvo presega vsako mejo pameti. Pregledujejo

se vozovi, ki prihajajo iz Vatikana, in zadnji teden se celo odprli vrata v vozu, v katerem se je peljal kardinal Mertel; slednji se je zaradi tega pri svetem Očetu pritožil. Dalje so eden voz ustavili, eden voz pa prevrnili. Kvestura opravičuje to postopanje s tem, da se godi vse to v varstvo papežev, ob enem pa hoče vlada preprečiti, da se ne bodo iz Vatikana odstranile umetnine. Srečen, kdor more to umeti. Sedaj je nadzorovanje slabše; ona dva voza, ki sta stala redarstvenemu nadzorniku na razpolaganje, sta zginila, pa tudi število redarjev se je zmanjšalo.“ K temu dostavlja „Osservatore Romano“: „Ko bi se hotel poročevalec lista „Corriere della Sera“ potruditi okoli Vatikana, videl bi z lastnimi očmi, da je vohunstvo ostalo isto, da se število redarjev ni zmanjšalo in da se kaže isto tako danes kakor poprej nesramnost vohunov.“

Srbska vlada je naročila svojemu poslaniku v Peterburgu, naj dela pri kraljici-materi Nataliji na to, da bi vsaj za sedaj še ne prišla v Belgrad: Natalija je odklonila Simičevo prošnjo ter mu naznanila, da bo odpotovala iz Jalte dne 22. t. m. Belgrajski vladni krogi so za ta slučaj sklenili, da ne bodo delali kraljici sitnosti, da jo bodo sprejeli z vsemi častmi, ki ji pristujejo kot kraljici-materi, a da bodo ob enem strogo varovali pravice kralja Milana.

Ruski vojni minister general Vanovski, ki se je zadnji čas v Franciji mudil na odpustu, se bo v kratkem povrnil v Peterburg. Takoj potem pa bo odpotoval v Sveaborg, kjer ga bo sprejel car v avdienci. — „Journal de St. Pétersbourg“ meni, da je Boulanger pravno mrtev za Francijo, toda pravi, da se je treba, ali ne bo boulangizem v politično-socialnem oziru preživel Boulangerja. List se boji, da se bodo zopet republikanci začeli pričakati, čeprav imajo sedaj najlepšo priliko, da pokažejo svojo modrost in disciplino. Drugi ruski listi dvojijo, da je Boulanger že popolnoma izigral svojo vlogo. „Novoje Vremja“ pravi, da bo Francija še le pri prihodnjih splošnih volitvah končno veljavno izrekla svojo sodbo o Boulangerju.

V *Nemčiji* in posebno v berlinskih krogih vzbuja veliko pozornost članek lista „Post“, ki se obrača zoper dunajski „Fremdenblatt“. Slednji je pisal: „Evropski narodi, ki želé in si obetajo ohranitev svetovnega miru, smejo zaupati vladarjem, ki sta v ta namen posvetila strašno moč svojih armad.“ „Post“ graja tako pisavo ter se nikakor ne vjema z nazori, da mora orožje jamčiti za mir. „Ko bi moralo orožje zabranjevati grozno vojsko, potem jo že imamo.“ S pretenjem pravi „Post“, se ne bo nikdar mogel ohraniti mir, potem pa nadaljuje: „Vojskine sreča je vedno dvojljiva, ravno tako pa ni velikih razlik gledé moči onih velesil, ki bi si danes nasproti stale!“ — Da se obrača ta berlinski list ravno zoper dunajski „Fremdenblatt“, ima svoj vzrok najbrže v prihodnjem obisku ruskega carja, saj je znano, da je ena glavnih potez v nemški politiki, pridobiti naklonjenost Rusije trodržavni zvezi, če je pa to nemogoče, pa vsaj, kolikor moči, preprečiti nadaljno približevanje Francije k Rusiji.

V seji *francoskega* ministerskega sveta dne 16. t. m. je naznanil minister Freycinet, da bo prihodnji terek совету predlagal one navedbe, ki naj se izdajo zoper častnike in uradnike, očrnjene zaradi boulangistiškega mišljenja. — Boulanger, Dillon in Rochefort so izdali manifest, v katerem imenujejo razsodbo državnega sodišča vspeh mej zbornice in senatom sklenjene pogodbe; slednji podlaga je obljuba zbornice, da ne bo zahtevala razpustitve senatove. „Ta izid zoper nas storjenih nezaslišanih krivic“, pravi manifest, „je poraz splošne volilne

ljevanje za glasovir, melodije, deloma živo-vesele, deloma žalno-tožne, harmonirajo z besedami pesmij.

Razven omenjenih glasbeno-pevskih komadov pa najdeš v knjigi i strogih kompozicij za glasovir. Tudi teh se je lotil z dobrim vspehom naš Vilhar. „Poloneza“, „Scherzo“, „Gavotta“ in dvojni „Kolo“ te z zanimanjem zasvirajo v prijetne čute, kakoršne je položil skladatelj v te svoje glasbotvore. Ni mi naloga, opisovati in razkladati, kolikega pomena in kakošna je sestava te vrste muzikalnih del, — glasbeno naobraženi itak to umejo, — le to bi rad opomnil, da je jako srečna misel, priprostemu jugoslovanskemu „Kolu“ dati praznično obleko. To bode vedno ponos vsakemu zavednemu Jugoslovenu, ako vidi, da mimo Rubinsteinovih, Raffovih in Chopinovih polonez in valčkov si je tudi hrvatsko „Kolo“ ugradilo pot v „salon“. In tako je prav. Kakor narodna pesem, tako naj slóvi po svetu tudi „Kolo“.

Z veseljem — če smem poprijeti še enkrat začetno misel — pregledaval sem tretjo knjigo F. S. Vilharjevih skladb. V nobeni jugoslovanski obitelji — sem si mislil — bi je ne smeli pogrešati. In upajmo, da strah, ki navadno spremlja naše slovenske kompozicije, strah namreč, da bode knjiga prašila se v omari, ostane prazen. Sazite po njej,

glasbeno-nadarjeni krogi in doni naj jugoslovanska pesem širom domovine od Adrije do Črnogore in dalje! K.

Pisma z Dobrne.

Dne 5. avgusta.

Zadržan vsled prihoda našega prijatelja Alberta včeraj nisem mogel dovršiti pisma. Trdi, da je prišel iskat zdravja, a vnanjost njegova priča o svežem duševnem in telesnem zdravju; mogoče, da potrebuje počitka. Njegova odločba za Dobrno ni slaba, ker je Dobrno med lepšimi in najpriprostejšimi kopališči, kamor ne sega v veliki meri lažiformalnost in se ji lahko izogneš, ker tu vsakdo more živeti po svoji volji. Kopališče je oddaljeno od Celja poldrugo uro ter leži 357 metrov nad morjem v romantični krasni Savinjski dolini, ki je obkrožena šumovitimi bregovi s severne, zapadne in iztočne strani ter odprta le proti jugu; zato tu ne čutiš hudih neviht in vetrov. Temperatura je navzlic višini lege blaga.

Skoro sem se spustil v opisovanje kopališča, a Tebi je znano, da mi je opisovanje najnadležnejša stvar, toda ustredi sem hotel Tvoji izrečni želji. Ko

je človek v kopališču, poln je egoizma; vsakdo dela s proračunom in kar mu je všeč, ker hoče vsak trenotek porabiti na korist svojemu zdravju.

Ker Albert vé, da sem novinec v kopališču, prišel je po mene, da ž njim izidem. Odsla sva v glavno zgradbo, zdravilišče, da si ogledava za zabavo okrašene prostore. Zdravišče (Cursalon) je velika dvorana, kjer se navadno zbirajo, zabavajo, razgovarjajo in svirajo. Iz zdravilišča sva šla v čitalnico, tako zvani „Lesesalon“. Tu sva našla veliko število nemških in madjarskih listov, a nobenega slovenskega. Neprijetno me je dirnilo, da v slovenskem kraju, naj je uprava katerakoli, nimajo toliko obzirnosti nasproti Slovanom, v prvi vrsti proti Slovincem, ker v slovenskem kraju leži dražestno kopališče. Tu najdeš liste to- in onostranlitaške in pruske. Ali ne bi mogli imeti tudi francoskih, če že morajo imeti tuje? Tudi zagrebska „Agr. Ztg.“ leži tu ponosno. Videl bi raje „Narodne Novine“, ki so izvzemši politiko v ostalem vsekakor zanimivejše. Nezadovoljna sva šla iz „čitalnice“.

Prijatelj me je pozval, naj si grem kaj izbrat v prodajalnico v spomin na Dobrno. Približala sva se raznim razvrščenim predmetom ter zapazila, da je na vsakem nemški napis: „Andenken an Neuhaus“. Vprašal sem trgovca, zakaj nima sloven-

pravice, toda samovoljnost, obrekovanja in zlodejstva se bližajo svojem koncu. Vzlic tem temnim državnim naklepom se trdno zanašamo na svoje volilce." — Minister notranjih zadev, Constans, je prepovedal razpečevanje in nabijanje tiskovin, katere so izdali trije obsojenci državnega sodišča.

V angleški spodnji zbornici je naznanil predsednik, da bo po zborničnih običajih vlada umaknila postav o desetini ter vložila novo. Prvi lord zaklada, Smith, je potem umaknil zakon, toda ob enem se izjavil, da ne bo predložil novega načrta, ako ne bo vladi nasprotna stranka pritrdila, da se takoj prične razprava o tem predmetu.

Irski turškega sultana imenuje dosedanjega poslanika v Cetinjah, Hussnija pašo, za veleposlanika v Peterburgu, vojaškega pribočnika na Dunaji. Tevfika beja, pa za poslanika v Cetinjah. — Novi generalni gubernator Šakir paša je zapretil mohamedanskim Krečanom, ki so zopet začeli sovražno postopati zoper inozemce in celo konzule, da bo zoper nje začel najstrožje uporabljati vojno postavo. Civilne gubernatorje je nadomestil z vojaškimi. Okolico kanejsko so po precejšnjih praskah zasedli turški vojaki. Svētніка kretske uprave Christodulakisa so zaprli.

Iz Masave poroča „Agenzia Stefani“: Utrdbe mesta Asmare so že skoraj gotove. Ras Alula je skušal nekaj od Italije plačanih glavarjev pridobiti na svojo stran, toda brez uspeha.

Izvirni dopisi.

Iz Št. Lovrenca. 12. avgusta. Ker že dolgo ni bilo iz Št. Lovrenca dopisa, zdi se mi potrebno, da čitatelji „Slovenca“ zvedo, kaj še počnemo in kako je z nami v Št. Lovrencu.

Bil je dne 10. t. m. na dan sv. Lovrencija izvanredno velik somenj. Samo goveje živine prignali so iz raznih krajev do 2000 glav. Prav veliko bilo je tudi drobnice. Kupčija za pitane vole je bila precejšnja, za drugo srednja. Splošnje, somenj je bil velik za vse kupcije.

Ljudstvo vedlo se je vzgledno ter orožniki niso imeli nikakega posla z ljudmi. Dan potem 11. t. m. je bil pri nas cerkveni shod ali po domače „žegnanje.“ Zopet je bilo ljudi ogromno število.

Zjutraj so šli otroci k prvemu sv. obhajilu. Ne da se popisati, kako ganljivo je to bilo za stariše in sploh odrasle ljudi. Častiti naš gospod župnik A. Hočvar so otroke nalašč za ta dan pripravili, da bi si otroci bolje zapomnili dan prvega svetega obhajila. Vsi so bili lepó ozaljšani, dečki s šopki in deklice z lepimi vencami na glavi. Pred obhajilom nagovorili so jih č. g. župnik ter podučili še enkrat o tem prevzvišenem dnevu in to tako lepo in ganljivo, da so stariši otrok, pa tudi drugi se od ganljivosti in resne besede božje kar jokali. Po maši povabili so otročiče v farovž, kjer so dobili primeren zajutrek v spomin domačega praznika. Tudi so ta dan na prošnjo č. gosp. prišli k nam č. g. dr. J. Marinko ter so imeli ob desetih slovesno sv. mašo z jedrnatim govorom.

Tudi ta dan je bil vzgleden gledé ljudstva, ker ni bilo najmanjše nerednosti, brez pretepa in poboja. Vse krčme bile so prenapolnjene, pa ljudje so se mirno in pošteno obnašali, kar naj bo tudi drugim v posnemo.

skih napisov. Odgovoril mi je: „Das geht hier nicht.“

Mejtem se je približala množica seljakov, ki navadno dohajajo iz bližnjih sel na Dobrno. Ko jih je trgovec zapazil, klical jih je v spakedrani slovenščini: „Le pejte son mož, dobre žajfe za lice brusit!“ Mislil sem si: Sedaj mu je slovenščina dobra! Potegnil sem prijatelja na stran, da ne poslušava dalje prodajalca.

Ko se sprehajava po drevoredu, približa se nama eleganten gospod. Albert mi reče: To je oni, ki je pel na koncertu. Predsinočnjim je bil namreč koncert, pri katerem so sodelovali tukajšnji gostje. Med temi je ta prav dobro pel nekaj nemških pesni. Mislil sem, da so to tuji umetniki. Isti večer sem sedel pred gostilno, kjer sem nehoté vse dobro slišal, akoravno so mi po glavi zveneli drugi glasovi.

Ko se nama približa, ne čakam na medsobojno etiketno predstavo, temveč ga vprašam, v kateri gostilni in s katerim društvom na Dunaji navadno popeva. Albertovi bistroumnosti se imam zahvaliti, da me je rešil iz zadrege, rekoč hitro: „Gospod nadzornik, slišite li poklon mojega prijatelja? Kakor je do neke mere pesimista, tako je tudi velik šaljivec.“ Po tem prizoru sva odšla k večerji.

Albertu se je mudilo, ker je zvečer bila godba

Naj še povem, da je bil tudi pri nas 24. julija hud naliv ter je Temenica tako narasla, da že več let ne tako. Vse je bilo po dolini preplavljeno. Škoda na travnikih je velika. Ob volitvenem času bilo je pri nas vse mirno, ker držali smo se discipline centralnega odbora.

Bilo je ob svojem času povedano v „Slovenca“ o nevarni bolezni našega učitelja. Naj bode danes objavljeno, da se je zdravje zboljšalo in upati je, da bo mogel prihodnje šolsko leto že podučevati v šoli.

Lepa hvala pa naj bo očitno izražena č. gosp. župniku, ker so otroke sami podučevali, kolikor so njim okoliščine pripustile, mej boleznijo učitelja.

Iz Velikih Lašč, 14. avgusta. Dne 13. t. m. bil je naši šolski mladini prav vesel in prijeten dan. Praznoval se je slovesno sklep šolskega leta. Zjutraj ob 8. uri vdeležila se je šolska mladina, na čelu s prelepo zastavo svojo, sv. mašo, katero je daroval tukajšnji katehet in kapelan č. g. Iv. Dobnikar. Pri sv. maši peli so otroci. Po končanem sv. opraviilu zadonela je cesarska pesem, med katero so odmevali strelji topičev. V šoli bilo je pripravljenih mnogo daril pridnim otrokom. Lepo zbirko daril oskrbel je dobrohotno predsednik „Narodne šole“ blag. gosp. Srečko Stegnar. Darove za to nabral je in sam tudi daroval naš predsednik krajnega šolskega sveta g. Dan. Šufaj. K temu je pripomogel v. č. g. župnik L. Gerjol ter podaril 20 podob sv. Očeta papeža Leona XIII. in več drugih podob. Po primernem nagovoru, ki se je končal s cesarsko pesnijo, razdelila je bogato zbirko daril blag. gospa Šufaj-eva najprirednejšim otrokom. Navzoča bila sta tudi blag. gospa Šetina iz Ljubljane in blag. gosp. Gavdija, nadgozdar graščine čošperske iz Ponikev. Zadnji podaril je prvemu vsakega razreda po en srebrnjak. Ko se je k sklepu zapela pesmica: „Mladi vojaci“ in so se razdelila šolska naznanila, razšla se je šolska mladina vesela domov. Podpisani se v imenu šolske dece prijazno zahvaljuje vsem blagim dariteljem in šolskim prijateljem, ki so blagovoljno pripomogli k prelepi izvršitvi šolskega sklepa, ter jim zakliče: Bog živi!

Josip Pavčič,

voditelj šole.

Dnevne novice.

(Cesarjev rojstveni dan) slovesno praznujejo po vsem širnem cesarstvu. Vsi narodi ta dan izkazujejo udanost in ljubezen do svojega cesarja in kralja. V soboto večer je bil mirozov, včeraj zjutraj budnica. Ob 8. uri je bila v Lattermannovem drevoredu vojaška sv. maša z zahvalno pesmijo, katere se je vdeležila vsa tukajšnja posadka, na čelu ji F. M. L. vitez Keil. Ob 10. uri je ekselencija gospod knezoškof daroval v stolni cerkvi slovesno sv. mašo. Navzoči so bili deželni predsednik baron Winkler s svetovalci in uradniki deželne vlade, finančni prokurator dr. Račič z uradniki finančne prokuratorne, uradniki finančnega ravnateljstva, okr. glavarstva, pošte itd., predsednik dež. sodišču Kočvar in drž. pravdnik Pajk z uradniki deželnega sodišča, deželni glavar dr. Poklukar z deželnimi odborniki, župan Grasselli z mnogimi mestnimi

v zdravilišču. Ko je odvečerjal, šel je k zabavi. Ob ljubil sem mu, da i jaz pridem pozneje za trenotek. Ko sem prišel, odprl vrata dvorane, zagledal sem najprvo svojega Alberta, obdanega od lepega venca dam. Ko me je opazil, poklical me je, a jaz sem pobegnil skozi odprta vrata. Glasovi godbe so me zopet zvabili v dvorano, ko se je ravno pričela kadirija. Ostal sem ter opazoval.

Albert je vsako takozvano „figuro“ plesal z drugo damo. Na licu si mu mogel čitati nenavadno veselje; ni igral kakor drugi ljudje, temveč je poskakoval, kakor bi lebdil; bil je bolj v zraku, nego na zemlji. Mislil sem si človeka v največjem veselji. Po plesu je prihitel k meni, da bi me predstavil svojim krogom; a spomnil sem ga blamaže, katero je danes doživel. Videč, da nočem v družbo, vrnil se je, a jaz šel sem mirne duše leč.

S tem končam danes, in ko bi me nemirnež Albert ne motil, še bi Ti pisal. Kliče me zopet, da grem danes zvečer na neki koncert, kjer je novič vstopnine. No, ne misli, da je Tvoj prijatelj ob pamet in se toliko premenil, da bi vsak dan iskal zabave.

Pozdravlja Te

Martin.

odborniki, predsednik trgovski in obrtniški zbornici V. Petričič itd.

(Umrli) je po dolgi bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v soboto popoldne umirovljeni c. kr. predsednik deželnega sodišča g. Anton Gertscher v 72. letu svoje starosti. Pogreb je bil danes popoldne ob 5. uri. N. v. m. p.!

(Javen shod.) Goriški državni in deželni poslanec gosp. dr. vitez Tonkli vabi volilce okraja ajdovskega in bližnjih občin goriškega, kopenskega in sežanskega okraja na shod v Rifenberg dne 25. t. m. ob 1/4. uri popoldne v dvorano g. veleposestnika Janeza Lična, kjer bo poročal o svojem delovanju v državnem in deželnem zboru.

(G. vitez dr. Tonkli) je izročil 500 gld. za otroški vrt in dekliško šolo v Gorici blagajniku političnega društva „Sloge“.

(Novo prvostolno cerkev) v Sarajevu posvetili bodo dne 14. septembra t. l. in naslednji dan, 15. septembra, prenesli bodo v slovesnem obhodu presveti Zakrament iz sedanje katoliške cerkvice v novo veličastno gotško stolico. Izvršil bode sv. obred prevzvišeni gosp. apostoljski nuncij na Dunaji Alojzij Galimberti v prisotnosti vseh škofov Bosne in Hercegovine, pa mnogo drugih cerkvenih dostojanstvenikov naše monarhije. K slovesnemu posvečevanju bodo prišli tudi vsi gg. dekanje iz vrhbosenske nadškofije.

(Petdesetletnica) svoje umetnosti obhajajo danes fotografi, kajti 19. avgusta 1839 je bilo, ko je Daguerre pariški akademiji predložil prve dotične sadove svojega večletnega poskušanja in truda.

(Strele je ubila.) kakor se nam iz Trebnjega poroča, dne 14. t. m. Marijo Perovšek, 13 let staro deklico v Mališevenci pri Trebnjem. Šla je ravno od doma čez travnik ter nesla v roki dežnik, v kateri je udarilo. Deklica je bila takoj mrtva, dežnikova palica na obeh koncih razbita in platno raztrgano. Deklici se niso poznala posebna znamenja, le na licu je imela višnjeve lise, nekoliko osmojene lase, robec na glavi raztrgan in podplati na obuvalu so bili odtrgani. Letos je v tej okolici že enaintrideseta nesreča po strelji. Pred tedni je strela udarila v kozolec, ki je deloma pogorel; isti dan je tresčilo v Trgu v hišo, ki je tudi pogorela.

(Iz Blagovice), 18. avgusta: Ravno sedaj sta se peljala dva kolesarja skozi vas. Eden izmed nju je v sredi vasi z revolverjem obstrelil psa, ki je lajal. Prav blizu na cesti je bilo več otrok in drugih ljudi; hiša je s slamo krita, torej nevarnost na vse strani. Prašam, ali imajo kolesarji že tako pravico, da smejo streljati na veliki cesti med hišami? Dotičnega gospoda bomo naznanili sodišču.

(Pariško razstavo) so obiskali že mnogi Slovenci, osobito trgovci. Minolo soboto se je odpeljal iz Ljubljane g. Oroslov Dolenec, iz Gorice gosp. dr. A. Lisjak.

(Odlikovanje.) Ravnatelj državne gimnazije v Gorici Teodor Pantke je bil povodom svojega umirovljenja odlikovan z viteškim križcem Fra-Josipovega reda.

(V Trbovljah) je šlo v soboto na delo 895 delavcev, v Hrastniku 141.

(Pri občinski volitvi) Podkrajem nad Vipavo je bil izvoljen županom Janez Sajovec, obč. svetovalcema pa Josip Bajec in Jurij Koren.

(Slovenski jez.) v Brdih bo imel svoj redni občni zbor dne 25. avgusta ob 4. uri popoldne v Biljani.

(Letina.) S kranjsko-štajerske meje se nam poroča: Po mnogih deževnih dneh je vendar zopet solnce posijalo in ogreva poljske pridelke. Nadejamo se jeseni boljše žetve, kakor je bila strnena, kajti zimska setev se je slabo obnesla. Krompir je večidel gnil, sadja ne bo nič, le malo orehov. Lan je pozebel; seme se lahko prodá, ker kupci želó poprašujejo po njem. Za lan naš kmet v sedanjem času denar najprej in najložje dobi. — Na Veliki Ravni je vol ob ajdovi setvi tako silno sunil kleščarja, da je čez tri dni umrl.

(Toča na Goriškem.) Dne 9. t. m. popoldne je toča naredila veliko škodo na Goriškem. V občini Standrežu, v Zavodnjah, v Merni, v Biljah, v Vrtojbi, Šentpetru in drugod cenijo škodo na 60.000 gld.

Raznoterosti.

— Visoka starost. V vási Rediva, okraj Isker v Bolgariji, živi mož imenom Kristov, ki je star 130 let. Sin njegov šteje 80, vnuk 50, pravnuk

pa, Kozo Kristov, prostak v prvem bolgarskem konjiškem polku, dvajset let. Starček še pridno dela na polji.

— Na smrt obsojen je bil v Segedinu kmetski 28letni sin Pavel Gyömbér, ki je v kratkem času umoril in oropal šest oseb.

— V Belgiji je 150.000 žganjarjev, v katerih se je leta 1887 prodalo 53.500.000 litrov žganja. Na vsakega odraslega moža je odpadlo tekom celega leta petintrideset litrov.

— Dober nauk. V Cincinnatiju je objavil neki človek v listih inserat, da za eden dolar pošlje vsakemu krčmarju navodilo, kakó more več piva prodati. Veliko gostilničarjev je poslalo po eden dolar, drugi dan pa so dobili zahtevani nauk: „Prodajte manj piva!“

— Vstopnine na Eifflov stolp se je od 15. dne maja do 30. dne julija plačalo 2.421.739 frankov.

— Žejna grla. Pri zadnjem znanem telovadnem shodu v Monakovem je pet gostilničarjev na slavnostnem prostoru prodalo 798 hektolitrov piva in 535 steklenic raznega vina.

Telegrami.

Kamnik, 19. avgusta. Dr. Samec umrl.
Dunaj, 18. avgusta. Rojstveni dan cesarjev se je v celi monarhiji veličastno s službami božjimi vseh veroizpovedanj in vdeležbo oblastnih in mnogoštevilnega občinstva, z budnicami, streljanjem topov in zvonjenjem, z vojaškimi sv. mašami in nešteto drugimi dobrodelnimi čini praznoval. Tukaj so se slovesne službe božje v cerkvi sv. Štefana vdeležili: grof Kálnoky, grof Taaffe, Gautsch, Zaleski, Schönborn, načelniki oblastnih in tisoči vernikov. Namestni škof je daroval veliko sv. mašo. Vojaški škof Gruscha je opravil vojaško službo božjo, pri kateri so bili nadvojvodi Viljem, Rainer, generali, pribočniki tujih zastopništev in velika množica. Tudi iz Sofije in Bukarešta sta došli poročili o slovesnem praznovanju Najvišjega rojstvenega dne.

Dunaj, 18. avgusta. Kralj Milan je došel; sprejel ga je srbski poslanik.

Bayreuth, 18. avgusta. Pri dvornem obedu je cesar Viljem napil cesarju Francu Jožefu; godba je zasvirala avstrijsko cesarsko pesem.

Rim, 19. avgusta. Zvečer se je na Kolona-trgu, kjer je svirala godba, razletela bomba ter tri osebe ranila. Po kratki zmešnjavi je mogla godba nadaljevati vsposed.

Pariz, 19. avgusta. Blizo 13.000 francoskih županov je došlo, da se vdeležé od pariškega mesta ponujenega banketa. Carnot je imel govor, v katerem je proslavljal republiko.

Zahvala.

Podpisani odbor zahvaljuje se s tem pristrčno vsem darovateljem, kateri so pripomogli k temu, da se je Levstiku postavil spomenik v Velikih Laščah in se vzdala mu spominska plošča v Rétiyah ter se slavnost tako sijajno vršila. — Zahvaljuje se nadalje vsem narodnim društvom, ki so sodelovala pri slavnosti, zlasti ljubljanskemu in dolenskem „Sokolu“, pevskega društva „Slavec“, ljubljanske narodne čitalnice pevskega zboru, akademičnim društvoma „Sloveniji“ in „Triglavu“, gasilnim društvoma iz Loža in Žuzemberga in vsem drugim deputacijam in zastopnikom slavnihih društev; vsem, ki so darovali prekrasne vence in sicer: velikolaškimi gospem, velikolaškimi dekletom, ribniškimi dekletom, pevskega

društva „Slavec“, novomeškimi narodnim društvom in gospodu Jankotu Žirovniku, učitelju na Górhah pri Bledu; isto tako vsem narodnim društvom in rodoljubom za brzojave, ki so došli od vseh strani tako mnogobrojno; gospodu profesorju Stritarju za darilo prekrasne pesni, g. prof. Levcu, da je šel s svojo izvedenostjo in dobrim svetom odboru na roko, gosp. župniku Gerjolu, da je preskrbel št. jakovski cerkveni pevski zbor in gosp. podobarju Jon tezu, da je tako požrtvovalno — ne da bi iskal najmanjšega dobička — izdelal v občo zadovoljstvo lep spomenik in tako častno rešil nalogo svojo. Naposled zahvaljuje se narodnim dekletom velikolaškimi: Eli Schiffre-jevi, Ivani Tomšičevi, Ivani Debeljakovi, Ani Hočevarjevi, Ani Ivančevi, Miciki Ivančevi, Miciki Pečekovi, Ivani Škuljevi, Ani Žlindrovi, Ani Žužkovi in narodnim dekletom ribniškimi: Dragotini in Ivani Arkovi, Viktoriji Lovšinovi, Josipini in Pavlini Fleševi, Miciki Križmanovi, Amaliji Pavserjevi, Rezi Rusovi in Miciki Vovkovi, katere so bile najmilejši kras nepozabne Levstikove slavnosti. —

Za odbor:

Ferdo Schiffrer, Niko Lenček, c. kr. notar,
tajnik. predsednik.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17	7. u. zjut.	739.6	17.4	svzhod	jasno	0.00
	2. u. pop.	739.1	23.9	"	"	
	9. u. zveč.	739.2	18.2	jzpad	"	
18	7. u. zjut.	739.7	13.9	brevz.	megla	0.00
	2. u. pop.	738.7	26.4	sl. szap.	jasno	
	9. u. zveč.	738.6	19.0	"	"	

Srednja temperatura obeh dni 19.8° in 19.8° za 0.8° in 0.9° nad normalom.

Tuji.
16. avgusta.
Pri **Matiču**: Killer, Poenenberg in Maier z Dunaja.
Weiss iz Rudolfovca.
Pri **Slova**: Terezija Lukanovič z Reke. — Klingatsch tajnik, iz Grada.
Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Escher iz Trsta.
Gregor, bančni uradnik, iz Trsta.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so **oljnaté barve v ploščevinastih pušicah** (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

19. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 65 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16% " "	84 " 60 " "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 80 " "
Papirna renta, davka prosta	99 " 65 " "
Akcije avstr.-ogerske banke	906 " — " "
Kreditne akcije	305 " 50 " "
Francoški napoleond.	9 " 47 " "
Cesarski cekini	5 " 65 " "
Nemške marke	58 " 35 " "

Umrli so:

15. avgusta. Marija Polajnar, delavčeva žena, 75 let, Kravja dolina 11, marasmus. — Mihajl Škerjanc, zidar, 66 let, Hrenove ulice, 20, jetika. — Jožef Šorn, profesorjev sin, 2 leti, Zvezdarske ulice 4, škrlatica.

Bog vsegamogočni je poklical v boljše življenje mojega brata gospoda

Antona Certscher-ja

dne 17. avgusta, previdenega s sv. zakramenti za umirajočce, v 72. letu njegove starosti. Pogreb je bil danes popoldne ob 5. uri. Vsem prijateljem in znancem ga priporočam v molitev.

SV. TROJICA, dne 19. avgusta 1889.

Jožef Gerčar,
župnik.

(1)

Zahvala.

Za mnoge dokaze pristrčnega in tolažilnega sočutja povodom dolgotrajne bolezni in smrti gospoda

Mihaela Pakiča,

za nepozabnemu ranjaku v takó bogati meri darovane krasne vence in tako izredno mnogoštevilno, jako častno spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo s tem onim p. n. gospodom dostojanstvenikom, vsem prijateljem in znancem, posebno pa moškemu zboru tukajšnje čitalnice za premili nagrobni najtoplejšo in najpristrčnejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 19. avgusta 1889.

(1)

Žalujoči ostali.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima **izključno pravico** v Avstro-Ogerski za izdelovanje c. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

kateré vspehi so potrjeni s stotinami pričeval. Cene: cela škatlja 1 gld., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.

Za likanje usnja priporoča ravno kar patentovano

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo c. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v c. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Sva imo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbo v razprodajanje, kjer se ni založb. (30—17)

Dovoljenje semnje.

Visoka c. kr. deželna vlada dovolila je občini **Medvode**

tri letne semnje

za prodajo živine in kramarskega blaga,

kateri bodo v **Preski** ob železniški postaji v **Medvodah** v dnevih **3. marca, 4. septembra in 4. novembra** vsako leto, ako pa bodo na omenjene dni nedelja ali praznik, preložen bode semenj na prihodnji dan.

Prodajali bodo: govejo živino, drobnico, prašiče, konje, dalje raznovrstno kramarsko blago, narejeno obleko, vsakovrstno železnino in kmetijsko orodje.

Županstvo v Medvodah.

J. CVAJNER, župan.

(3—3)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti **radi močne vsebine lithija** (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v **lédjih in v mehurji**, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v **Železni kapli** (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za **Kranjsko in Istro** zalaga gosp. **Miha Kastner** v Ljubljani. (16)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.